

Frisk i natur – et felles nordisk prosjekt

Lisa Bergström
Prosjektledare för Frisk i naturen
Friluftslivets fellesorganisasjon

www.friskinaturen.org

lisa@frifo.no

+ 46 (0) 70 268 80 10

Huvudproblematik

Varför nyttjas inte friluftslivets resurser mer
i folkhälsoarbetet inom Norden?

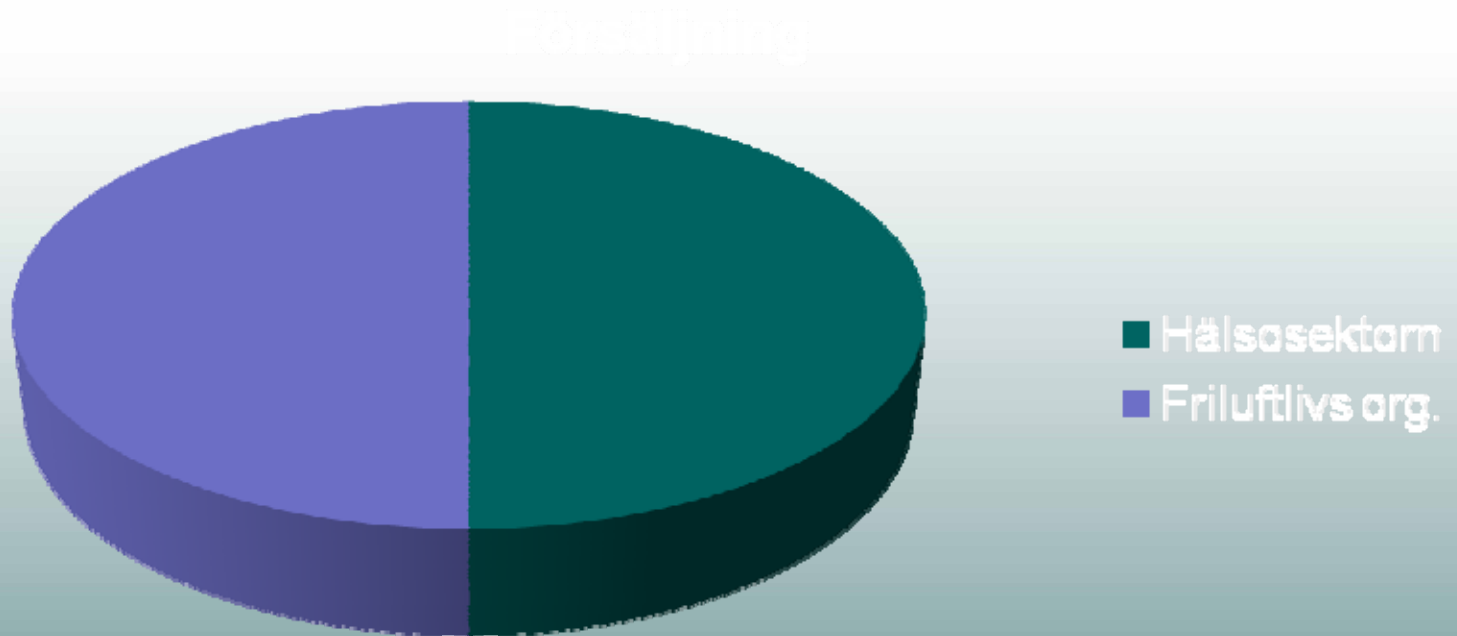
Uppkomsten av projektet

- ✓ **Brist på friluftsliv inom folkhälsoarbetet**
- ✓ 2006 bidrog de nordiska friluftslivsnätverket till att friluftslivet kom in i den ”**Nordiska handlingsplanen för bättre levnadsvanor genom kost och fysisk aktivitet**”, vilket inte var nämnt initialt! En milstolpe.
- ✓ 2007 planerades en **Nordisk workshop** – ansökan till NMR (avslag)
- ✓ 2008 (våren) möte mellan hälsosektorn och friluftslivsorganisationerna från respektive land – workshopen blev omarbetad till ett **Nordiskt projekt ”Friluftsliv och hälsa”**.
- ✓ **2009** (våren) beviljades projektet medel från Nordiska Ministerrådet – 1 augusti startade projektet och kommer avslutas 2011.

Två viktiga partners utgör referensgruppen

Organisation

Helsedirektoratet

Olov Belander avdelning fysisk aktivitet

FRIFO

Harald Tronvik, senior rådgivare

Friluftsrådernes Landsforbund

Morten Dåsenes, daglig ledare

Sundhedsstyrelsen

Tue Kristiansson

”Center for Forebyggelse/ Fysisk aktivitet”

Friluftsrådet

Ida Kryger, konsulent/projektkoordinator for Grønne Spirer

Statens Folkhälsoinstitut

Henrik Beijer, utredare fysisk aktivitet, avd.
levnadsvanor

Svenskt Friluftsliv

Ulf Silvander, generalsekreterare

FRIFO (Norge)

Lisa Bergström, Projektledare

Institutet för hälsa och välfärd

Antti Uutel Research professor, Department
Lifestyle and Participation

Suomen Latu Ry (friluftorganisation)

Raija Laukkanen board member Suomen Latu Ry
Mika Asikainen, generalsekreterare

5 mål i sikte....

1. **Utveckla** och synliggör **Nordisk friluftspolitik** med tydlig folkhälsoprofil
2. **Etablera kontakter** mellan friluftsförbund och hälsosektorn i varje land och med relevanta kommittéer inom Nordiska ministerrådet.
3. Delge **goda exempel**
4. Förmedla **relevant forskning** och dokumentation – **begripligt**.
5. Bidra med att **minska sociala olikheter** i folkhälsan – låga trösklar.

Hur ?

- ✓ Genom en kommunikativ hemsida www.friskinaturen.org
- ✓ Förenkla och förpacka kunskap
- ✓ Genom att knyta kontakter (nätverk)
- ✓ Genom att etablera mötesplatser
- ✓ Genom att visa på bra argument, goda exempel och evidensbaserad forskning
- ✓ Fokus på aktiviteter med låg tröskel...
- ✓ Kampanj; Frisk i naturen (?)

Fokusområden

Friluftsliv & folkhälsa

- ✓ Utomhuspedagogik (barn)
- ✓ Fysisk aktivitet på recept- förebyggande och behandlande hälsovård
- ✓ Grönområden i städer/fysisk planläggning
- ✓ Friluftsliv & Psykisk hälsa

Målgrupper

- Politiker/ beslutsfattare
- Nordiska Ministerrådet
- Landskapsarkitekter
- Pedagoger (skola)
- Medicinare (FaR)
- Hälsovetare (personer som arbetar med folkhälsa)
- Allmänheten

Projektet har sin förankring i...

1. Ett bättre liv genom mat och motion – en **Nordisk handlingsplan** för bättre sundhet och livskvalitet genom mat och fysisk aktivitet. Där konstaterades (nov 2005) att;

- ✓ 50 % av invånarna i Norden följer inte rekommendationen för fysisk aktivitet dagligen
- ✓ 40 % av den vuxna befolkningen är överviktig
- ✓ Närmare 20 % av barn och unga är överviktiga
- ✓ Det råder stora sociala skillnader
- ✓ Kostnad för denna ohälsa är ca 1 – 2% av BNP
- ✓ Det finns lite dokumentation/forskning på området

2. Nordisk **miljöhandlingsprogram** 2005 – 2008 och 2009 – 2012. Nordiska ministerrådet vill se följande:

- ✓ Öka kunskapen och synliggörande av landskapets och kulturarvets betydelse för god livskvalitet.
- ✓ Stimulera till ett **miljövänligt** friluftsliv för nya och gamla friluftskraftörer
- ✓ Synliggör och dokumentera kopplingen mellan friluftsliv och hälsa.
- ✓ Bidra genom samarbete till att den europeiska landskapskonventionen blir genomförd.

FRISK
i naturen

ETT NORDISKT PROJEKT

"Naturen har stor betydelse för den psykiska hälsan. En människa i kris har behov av att återgå till enklare relationer. Kontakten med natur sätter igång kreativa processer." (Harold Searles)

Varför friluftsliv ?

Naturen har lugnande, stärkande och läkande effekter på oss.

- ✓ En aktivitet som är livslång
- ✓ Gratis
- ✓ Blodtrycket sjunker i naturen
- ✓ Naturen ger stimulans av hjärnan
- ✓ Naturen i sig reducerar stress
- ✓ Naturen ger ökad koncentration
- ✓ Naturen ger mer D vitamin
- ✓ Naturen gör att du rör dig MER
- ✓ Naturen ger bättre återhämtning, förbättrad motorik
- ✓ Motverkar demens
- ✓ Friluftsliv/hälsa och miljö –stark koppling **mm**

Tätortsnära grönområden allt viktigare

- **75-80%** av oss bor i eller i närheten av en stad
- **Närheten, tillgängligheten och utformningen** har stor betydelse för vistelse i grönområden och därmed välmående
- Samverkan över **yrkeskärar**;
läkare – hälsoplanerare - landskapsarkitekter – pedagoger
- Samverkan över **landsgränserna** – lära av varandra
- Friluftsliv som ”exportvara” (?) – en del av lösningen på livsstilssjukdomarna

Förhoppningar...

- Att öka den **politiska uppmärksamhet** kring friluftslivsfrågor
- Att vi ökar medvetenheten kring kopplingen ;
”friluftsliv – hälsa - miljö”
- Att det i kölvattnet av projektet ligger **en solid dokumentation** som visar på vilken betydelse det Nordiska friluftslivet har för folkhälsan
- Att projektet kan stimulera till ett **Nordiskt krafttag** för att nyttja denna potential som finns i friluftslivet
- Att Nordiskt ministerråd ställer sig bakom en egen **Nordisk handlingsplan för friluftsliv och folkhälsa inför 2011**

Frisk i naturen – Ja, tack!

www.friskinaturen.org

